

Valsts ekonomiskās izaugsmes un eiro ieviešanas perspektīvas Latvijā

Uldis Rutkaste

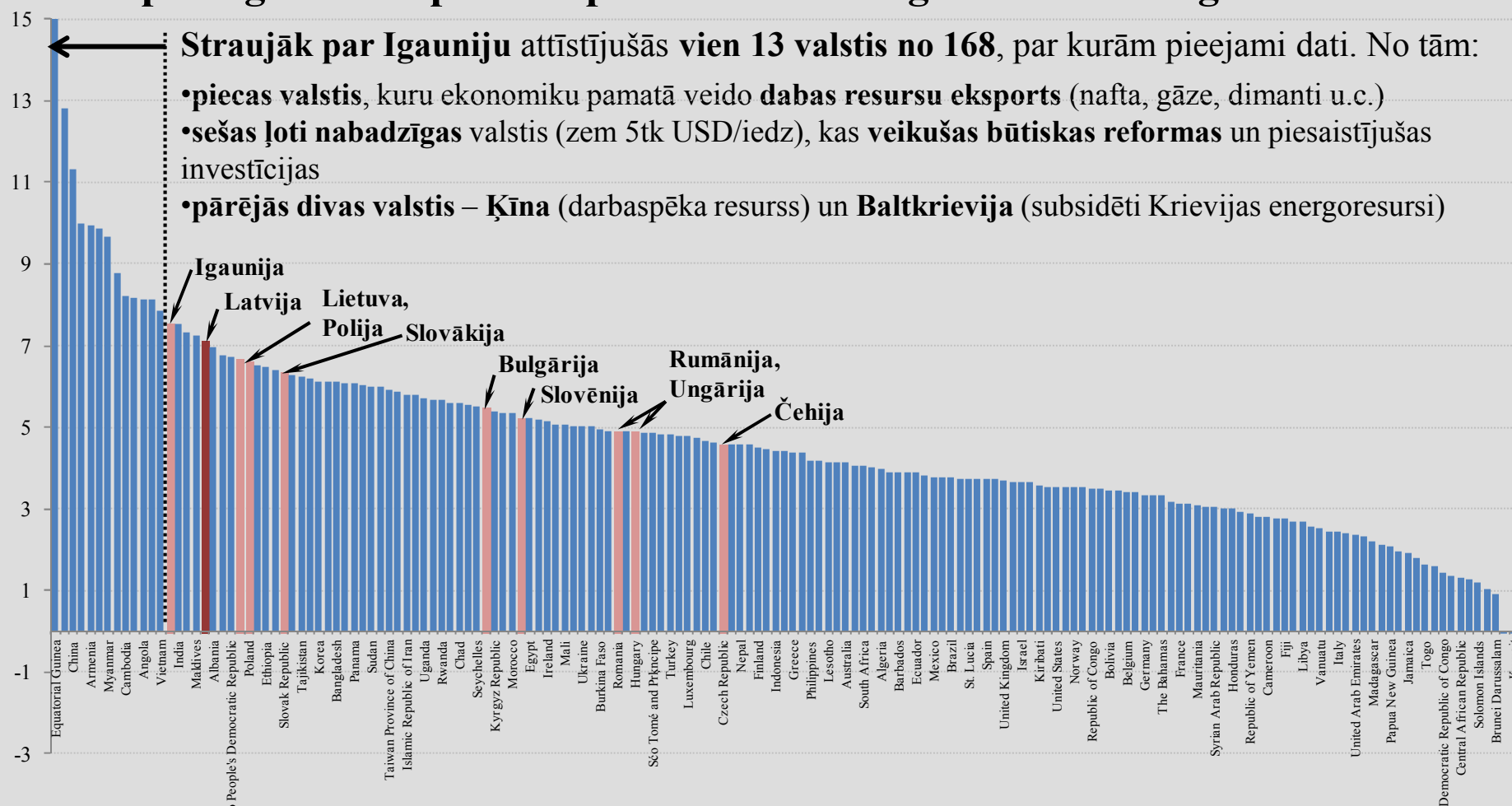
Monetārās politikas pārvaldes vadītāja
vietnieks

Rīga, 2012. gada 11. janvāris

- Latvijas ekonomikas izredzes vidējā termiņā ir labas
- Īstermiņā ekonomiskā izaugsme būs lēna dēļ problēmām Eiropā
- Latvijai ir labas izredzes ieviest eiro 2014. gadā

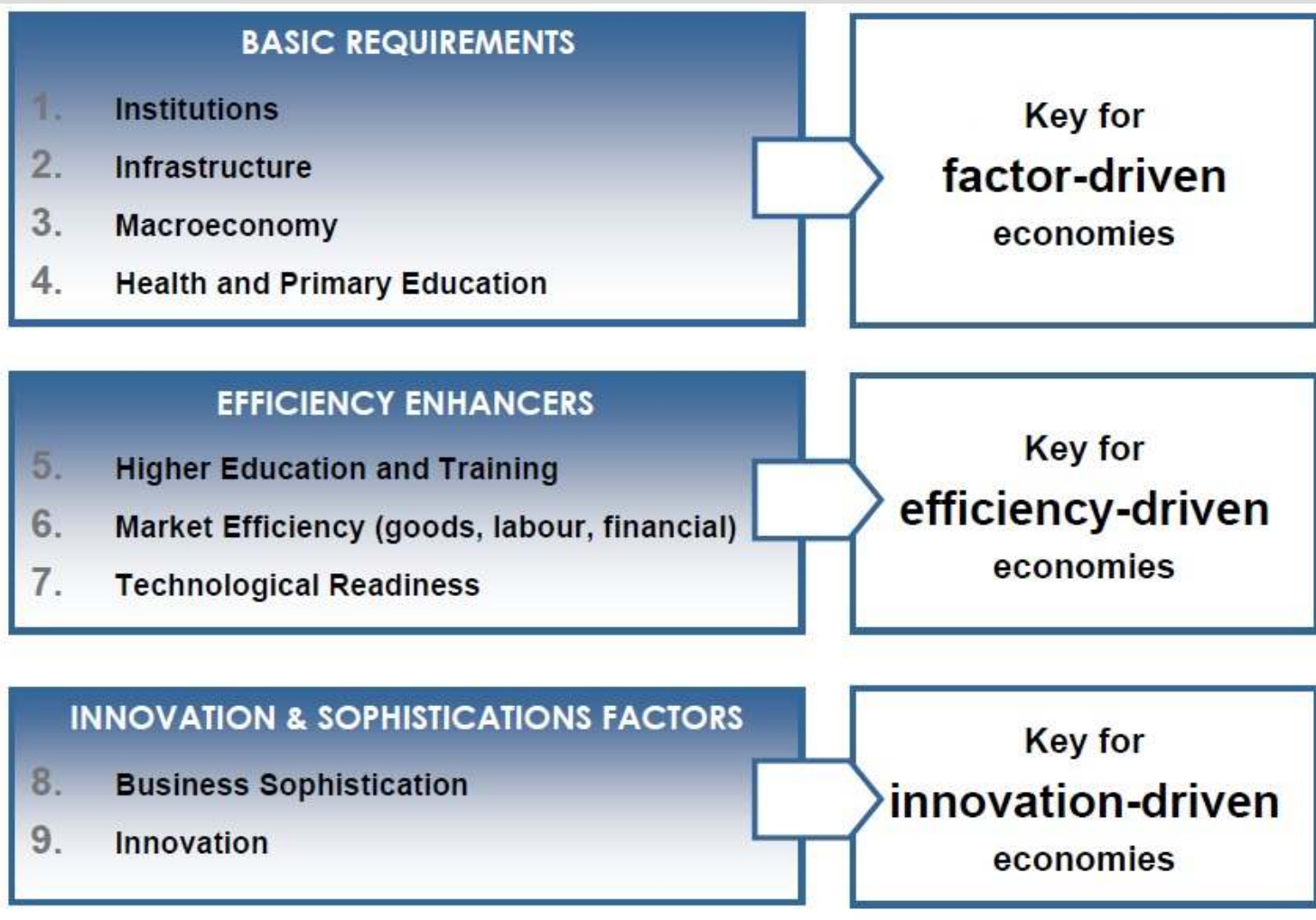
Baltijas valstu attīstības modelis ir veiksmīgs, pēdējo 15 gadu laikā esam strauji uzlabojuši savu dzīves līmeni

IKP uz vienu iedzīvotāju, pēc pirktspējas paritātes, izteikts USD, gada vidējais pieauguma temps laika periodā no 1995. gada līdz 2010. gadam %*

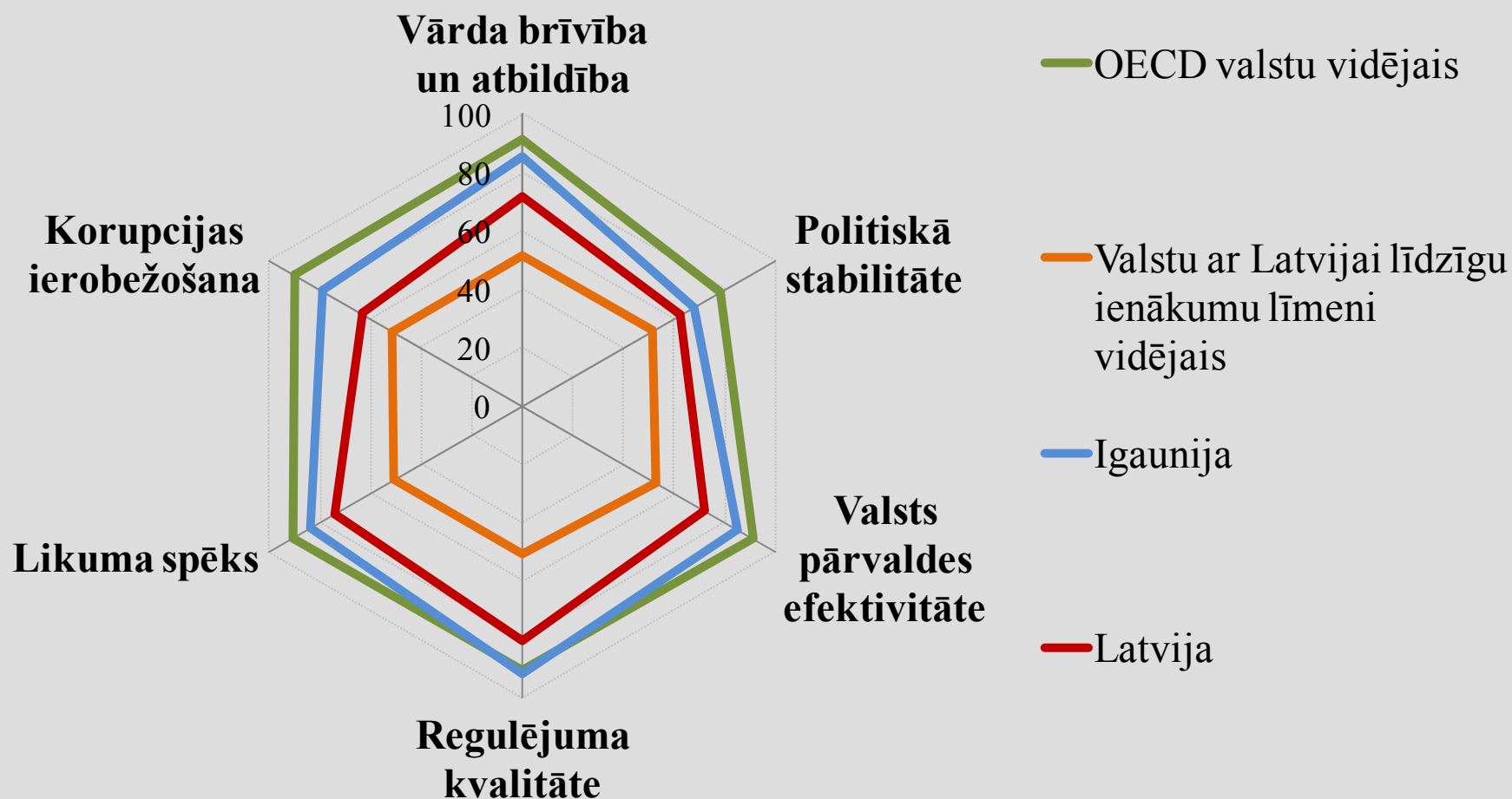
Datu avots: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, September 2011 * - Lietuva – laika periods sašaurināts no 1999. līdz 2010. gadam datu pieejamības dēļ.

Ja ticam prof. Sala-i-Martin et al teorijai par valstu attīstības fāzēm, Latvijai šobrīd jāfokussējas uz efektivitātes faktoriem

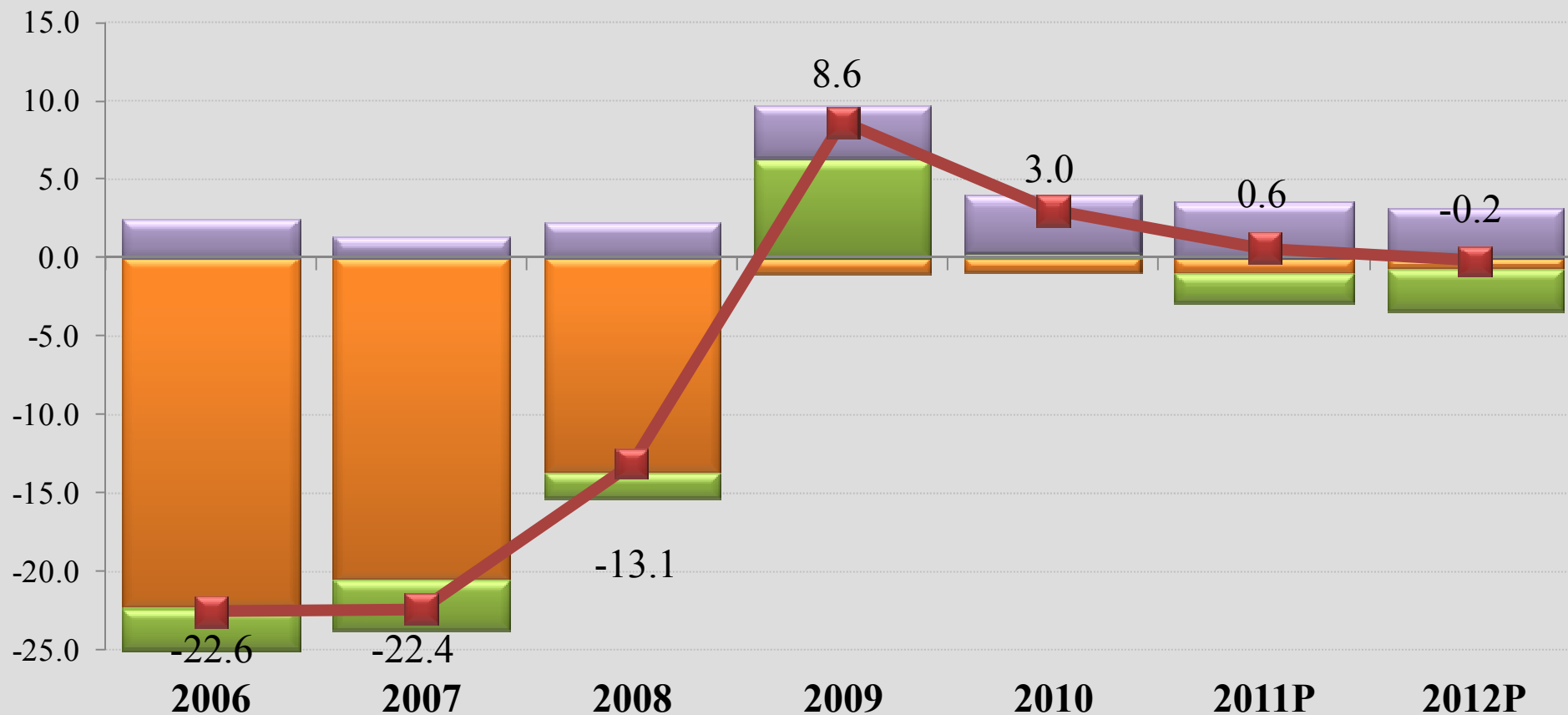
Institūciju ziņā esam soli priekšā līdzīgu ienākumu valstīm (palīdz dalība ES), tomēr jūtami atpaliekam no Igaunijas un OECD

Valsts pārvaldības rādītāji, rangs (0-100), %

Makroekonomiskie riski ir būtiski mazinājušies. Maksājumu bilancē atjaunots līdzsvars

Maksājumu bilances tekošais kants, % no IKP

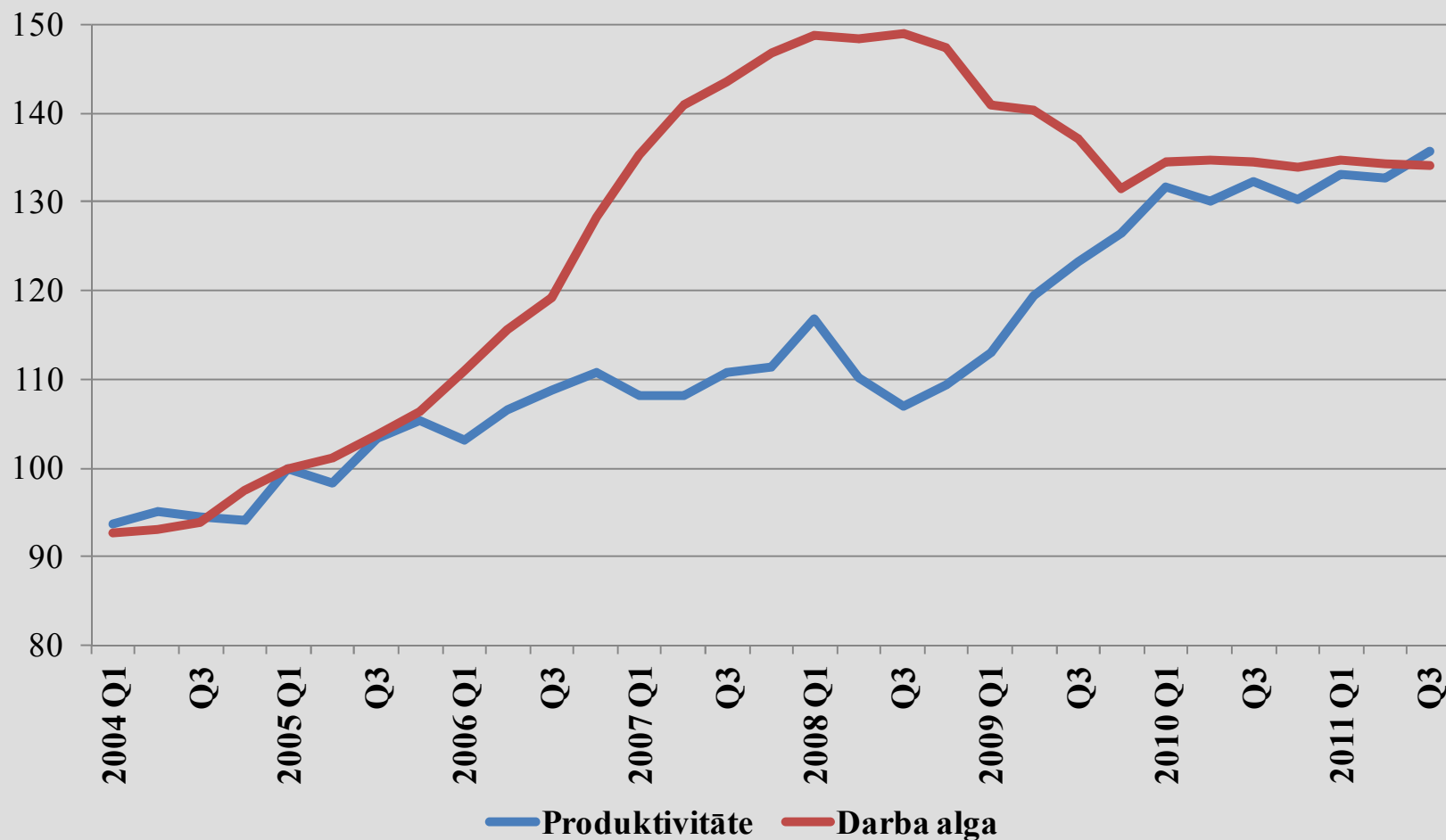

■ Preces un pakalpojumi
 ■ Ienākumi
 ■ Kārtējie pārvedumi
 ■ Tekošais kants

P – Latvijas Bankas rudens prognoze

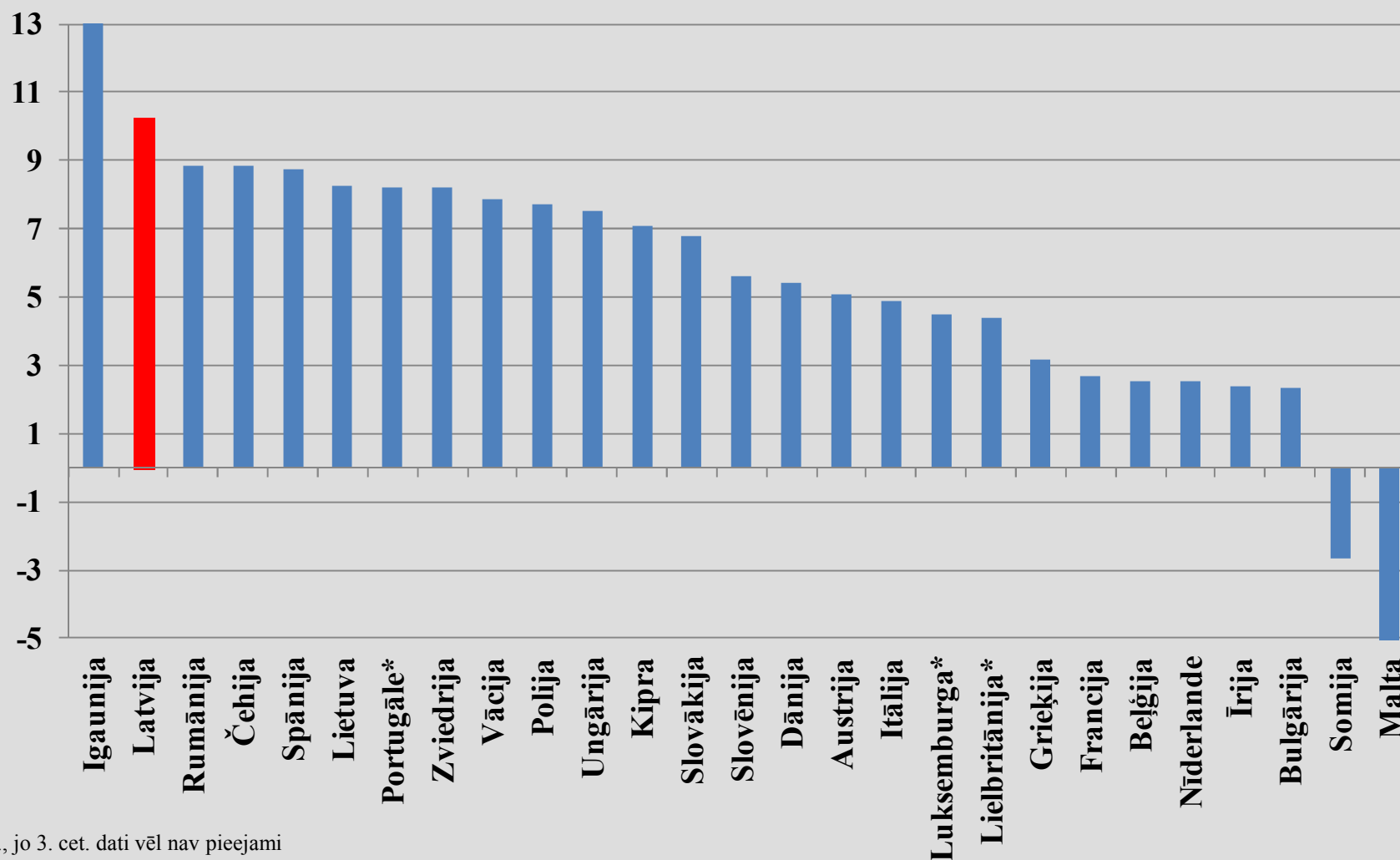
Latvija ir atguvusi izmaksu konkurētspēju

Reālā darba alga un produktivitāte (2005. g. 1.cet. = 100, sezonāli izlīdzināts, izteikts uz darba stundu)

Konkurētspēja sekmējusi eksporta un ekonomikas izaugsmi, turpmāka konkurētspējas uzlabošanās mīkstinātu parādu krīzes ietekmi uz Latviju

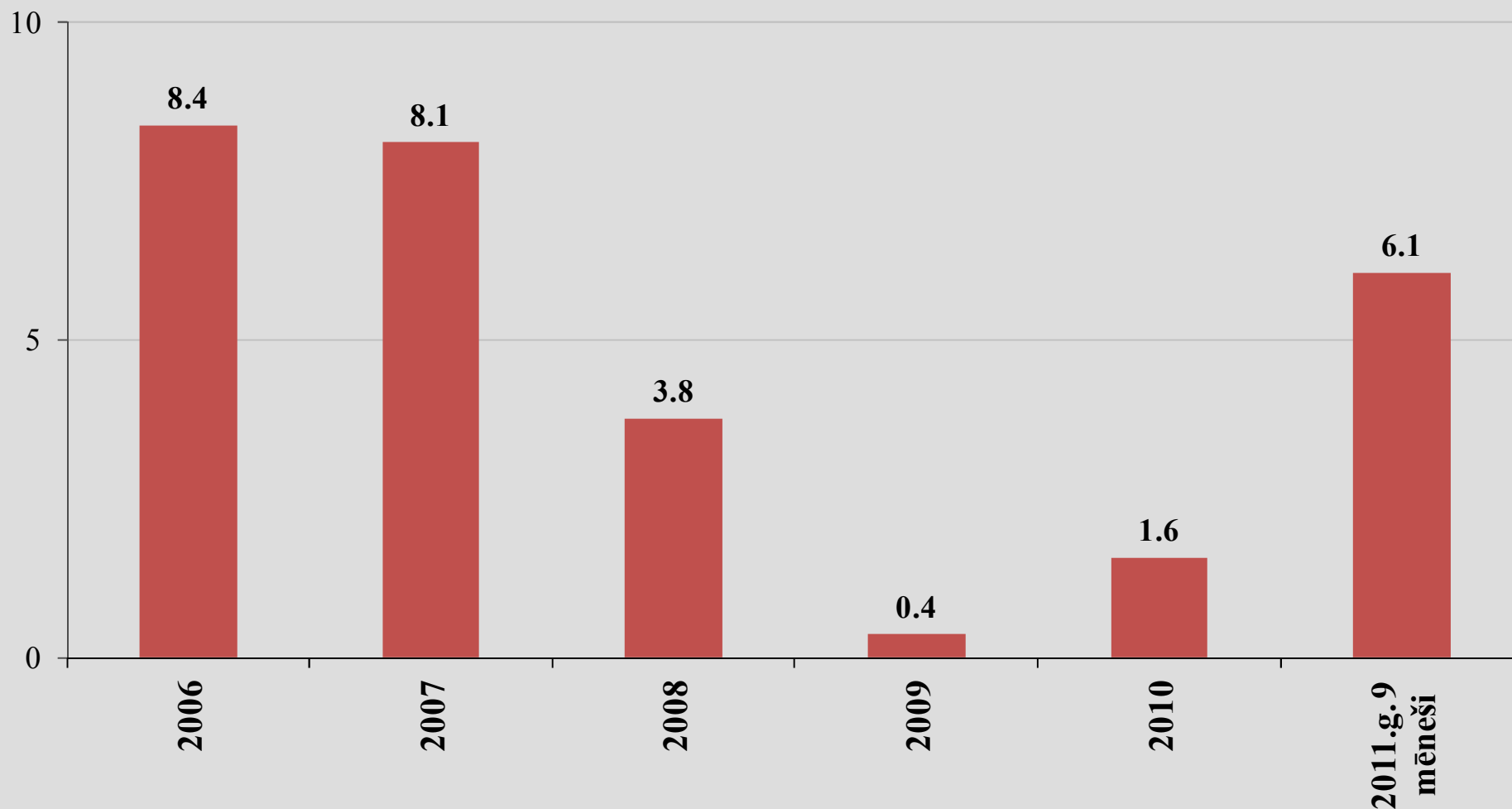
Preču un pakalpojumu eksports salīdzināmajās cenās, 2011. gada 3. cet., % g/g

* 2. cet., jo 3. cet. dati vēl nav pieejami

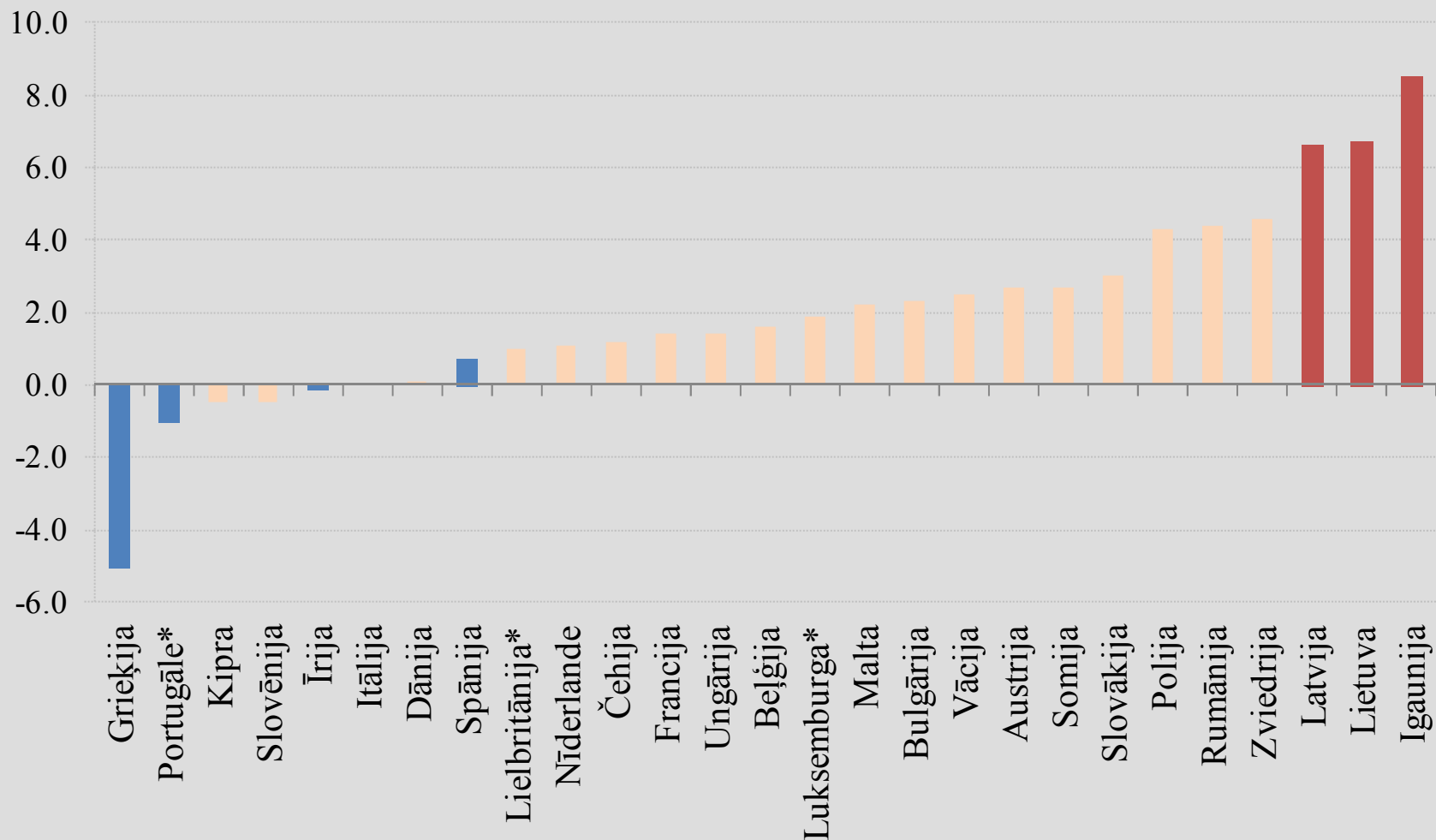
Investoru uzticība ir pieaugusi, Latvijā atjaunojusies investīciju aktivitāte

Ārvalstu tiešo investīciju neto ieplūde (% no IKP)

Tas ļāvis kļūt par vienu no straujāk augošajām ekonomikām Eiropā

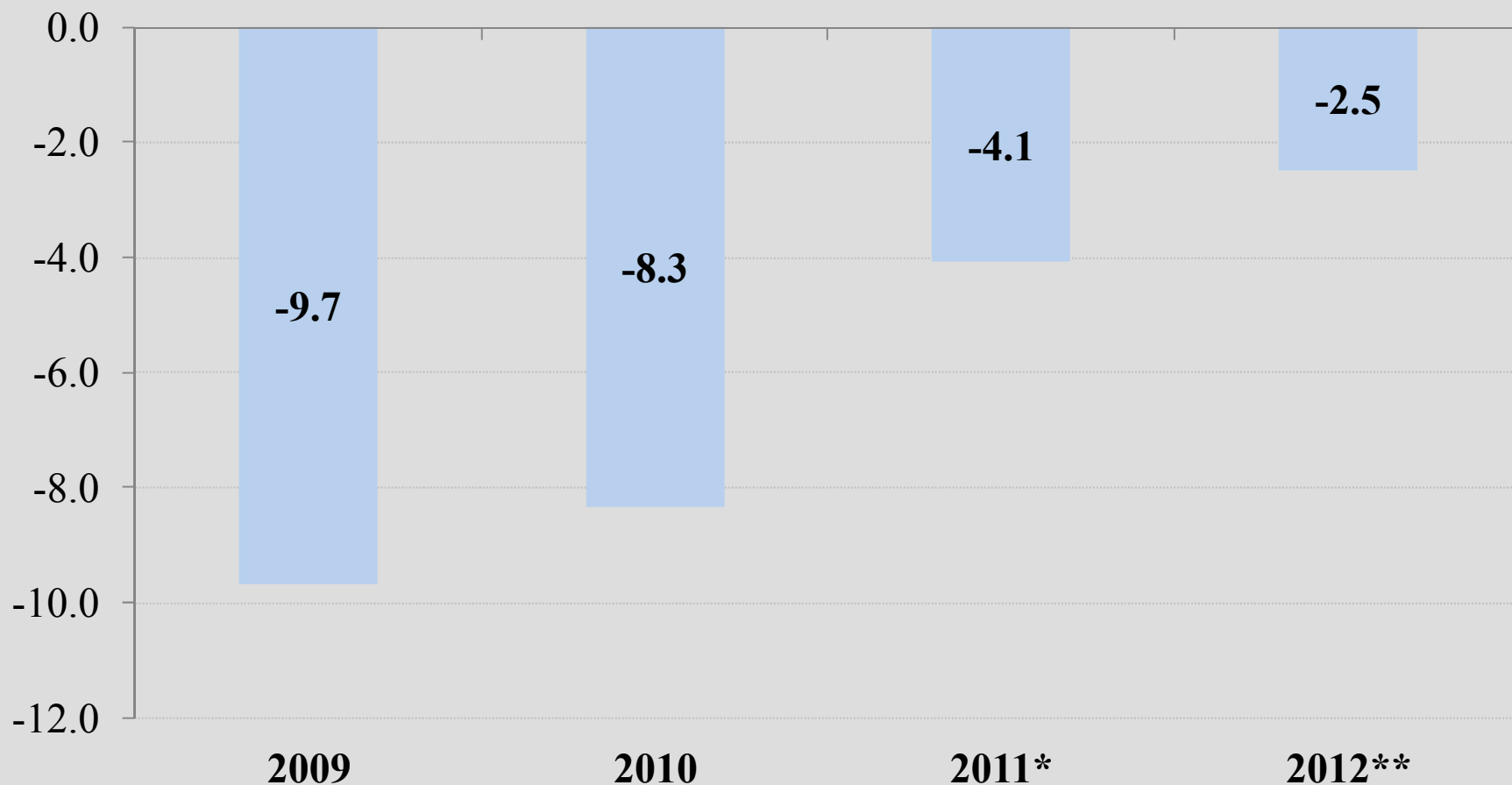
IKP gada pieauguma temps 2011. gada 3. ceturksnī, %

* 2. cet., jo 3. cet. dati vēl nav pieejami

Valsts maksātspēja ir novērsta un budžeta deficīts jūtami mazinājies, tomēr budžetā joprojām ir DEFICĪTS

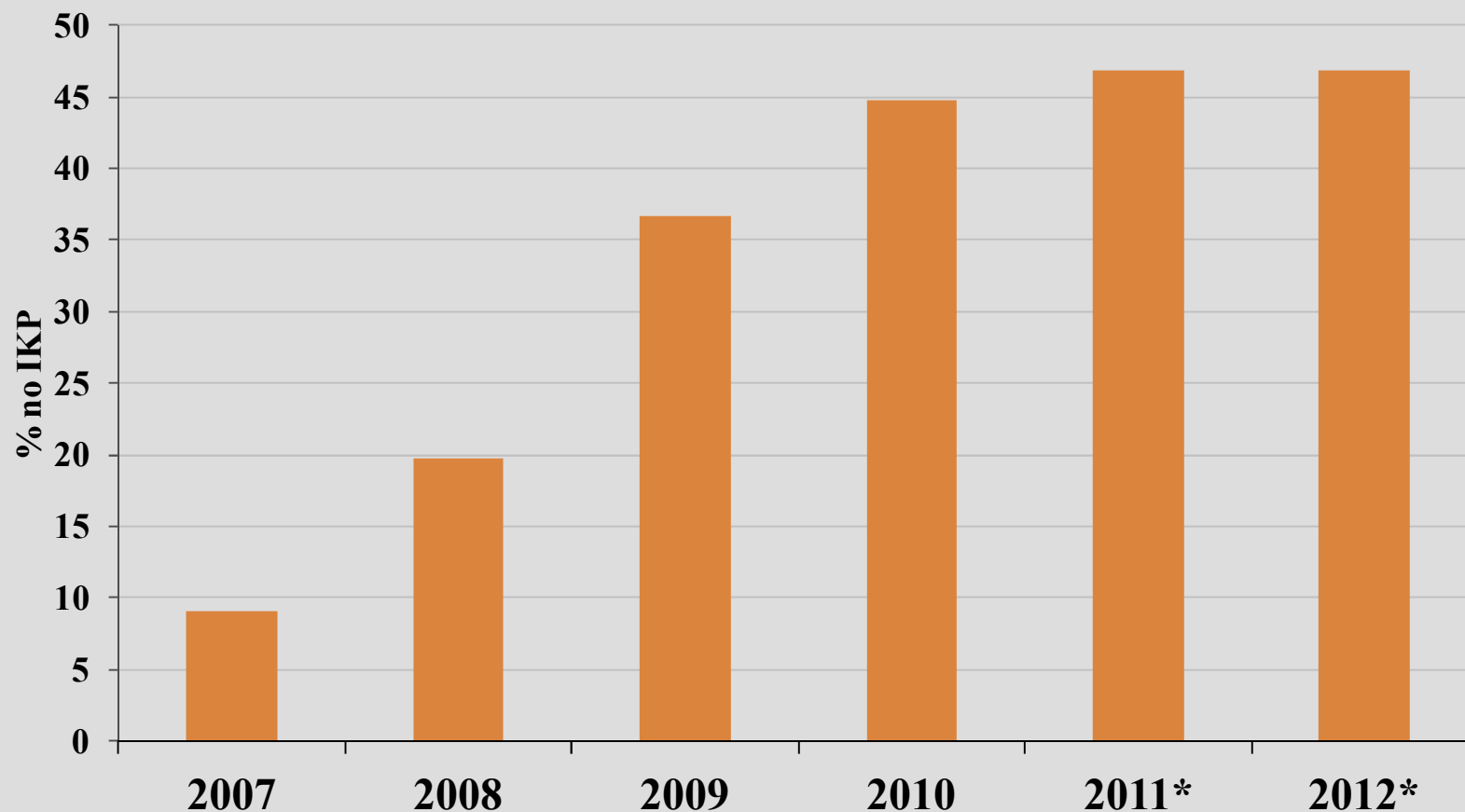
Valsts konsolidētā kopbudžeta bilance (EKS95)

* - Latvijas Bankas rudens prognoze ** - Valdības 2012. gada budžeta deficīta mērķis

Arī valsts parāds būtiski pieaudzis, radot riskus nākotnei

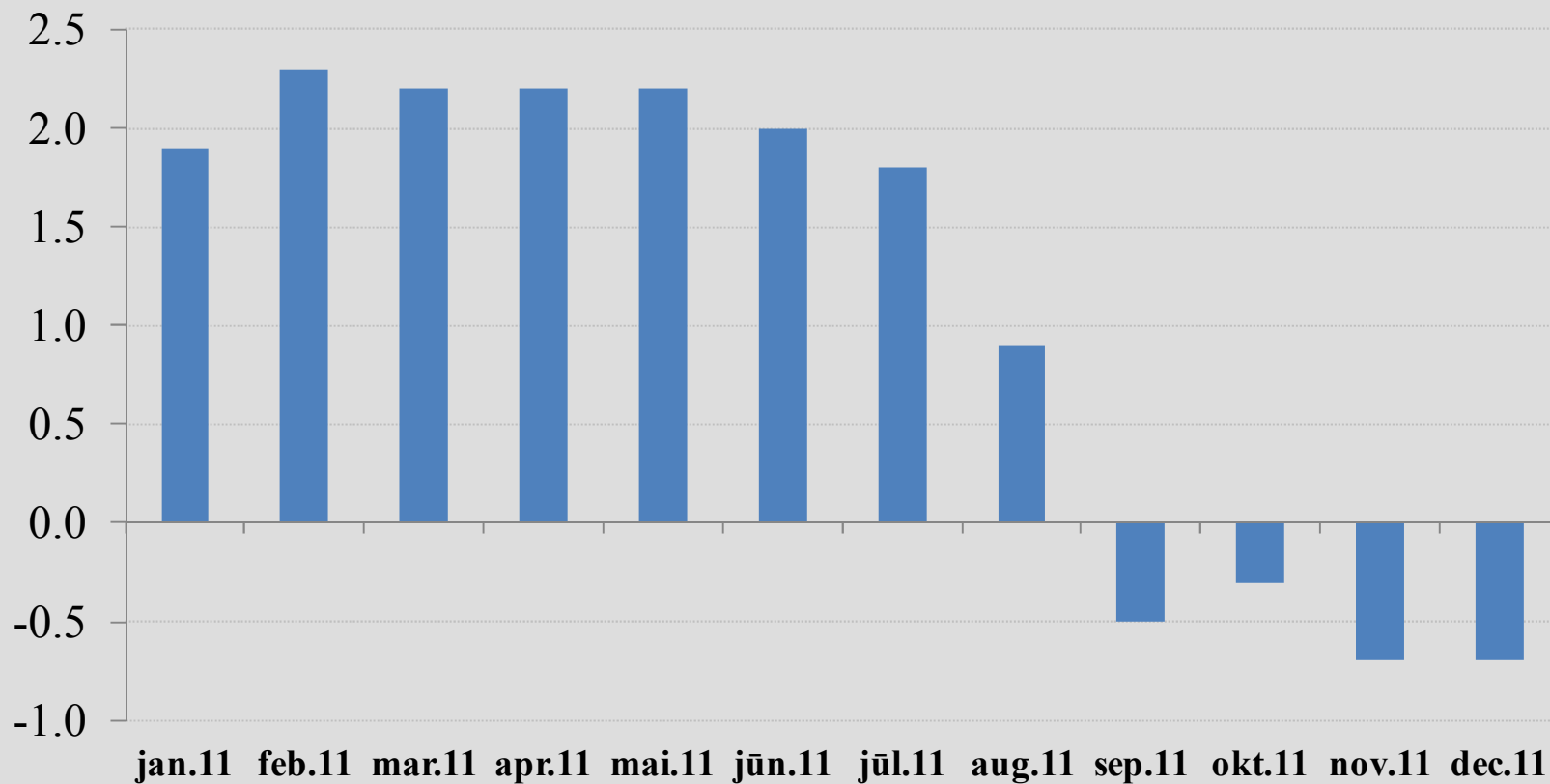
Vispārējās valdības parāds (EKS'95 metodoloģija), % no IKP

* Latvijas Bankas rudens prognoze

Īstermiņa ekonomiskās izredzes nav tik labas, situācija Eiropā strauji pasliktinājusies.

Eirozonas 2012. gada IKP prognoze, % (JP Morgan, laika ass - prognozes veikšanas brīdis)

Eiropas Komisija atzinusi: Eiropā 2012.g. iespējama recesija – ražošanas un pakalpojumu apjoma kritums

- **Komisārs Oli Rēns** 10.novembrī **brīdinājis par "atkārtotas recesijas" iespējamību** Eiropā, paziņojot EK veidotās ES valstu izaugsmes prognozes, kuras uzrāda gaidāmu izaugsmes kritumu.
- “Skats turpmākajā, diemžēl, ir **padrūms**. Šī prognoze faktiski jāuztver kā **beidzamais modinātāja zvans**. **Tautsaimniecības atkopšanās ir apstājusies un pastāv atkārtotas recesijas risks**, ja netiek sperti izlēmīgi soļi.”

- “Raugoties nākotnē, pieņemot ka finanšu krīze turpmāk nepasliktināsies, Reālā IKP izaugsme ir sagaidāma ... starp **-0.4%** un **1.0%** 2012. gadā ...” (decembra prognoze)
- iepriekšējā prognožu raundā šī gada septembrī ECB prognozēja 2012. gada Eirozonas IKP izaugsmi robežās no **0.4%** līdz **2.2%** (septembra prognoze)

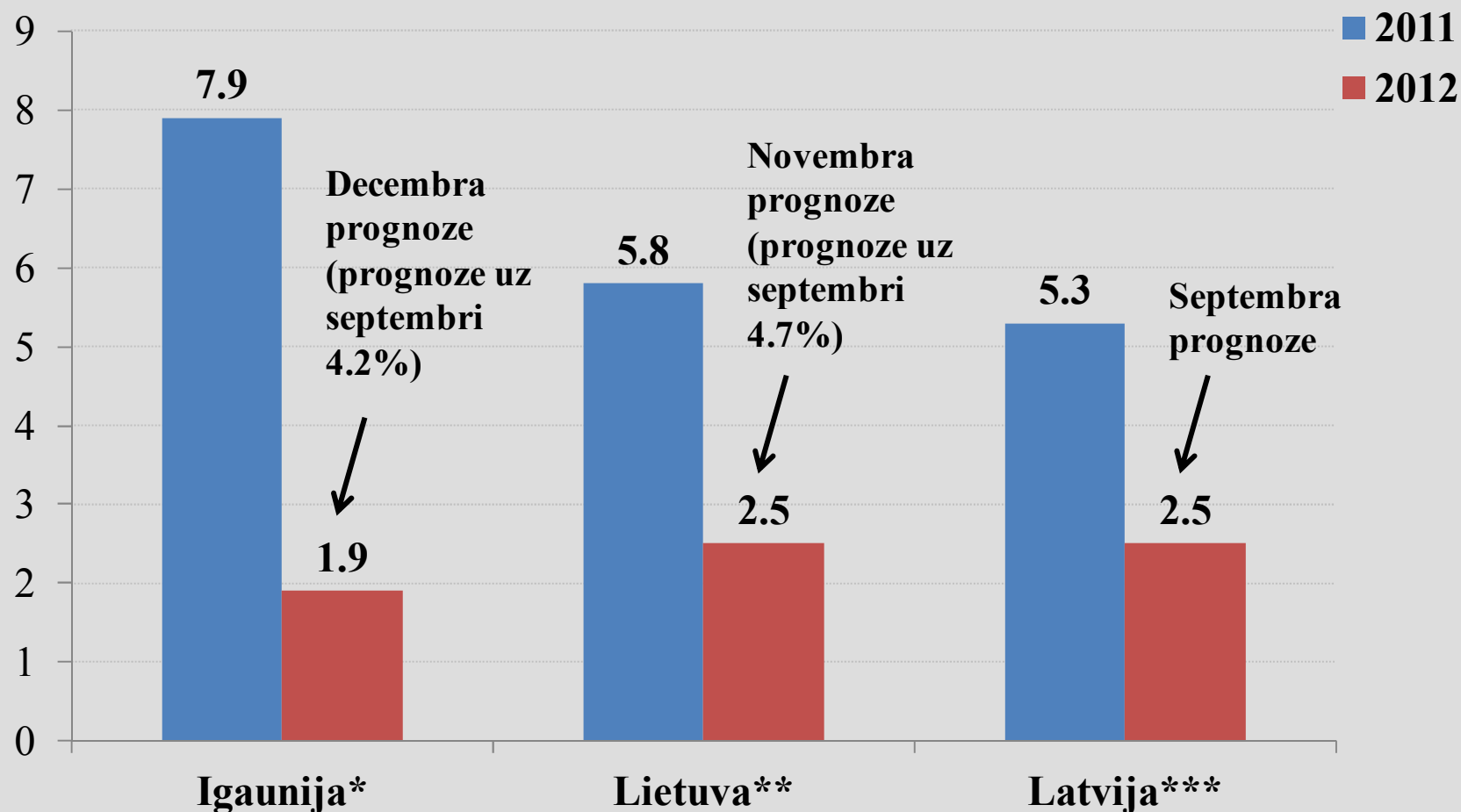
Eiropas parādu krīzes risinājums nebūs ātrs, spekulācijas un finanšu tirgu šūpošanās turpināsies

	Valsts parāds, % no IKP				Budžeta deficīts, % no IKP			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Griekija	127.1	142.8	157.7	166.1	-15.4	-10.5	-9.5	-9.3
Itālija	116.1	119.0	120.3	119.8	-5.4	-4.6	-4.0	-3.2
Īrija	65.6	96.2	112.0	117.9	-14.3	-32.4	-10.5	-8.8
Portugāle	83.0	93.0	101.7	107.4	-10.1	-9.1	-5.9	-4.5
Beļģija	96.2	96.8	97.0	97.5	-5.9	-4.1	-3.7	-4.2
Eirozona	79.3	85.4	87.7	88.5	-6.3	-6.0	-4.3	-3.5
Lielbritānija	69.6	80.0	84.2	87.9	-11.4	-10.4	-8.6	-7.0
Francija	78.3	81.7	84.7	86.8	-7.5	-7.0	-5.8	-5.3
ES27	74.4	80.2	82.3	83.3	-6.8	-6.4	-4.7	-3.8
Vācija	73.5	83.2	82.4	81.1	-3.0	-3.3	-2.0	-1.2
Austrija	69.6	72.3	73.8	75.4	-4.1	-4.6	-3.7	-3.3
Ungārija	78.4	80.2	75.2	72.7	-4.5	-4.2	1.6	-3.3
Spānija	53.3	60.1	68.1	71.0	-11.1	-9.2	-6.3	-5.3
Nīderlande	60.8	62.7	63.9	64.0	-5.5	-5.4	-3.7	-2.3
Polija	50.9	55.0	55.4	55.1	-7.3	-7.9	-5.8	-3.6
Somija	43.8	48.4	50.6	52.2	-2.6	-2.5	-1.0	-0.7
Latvija	36.7	44.7	48.2	49.4	-9.7	-7.7	-4.5	-3.8
Dānija	41.8	43.6	45.3	47.1	-2.7	-2.7	-4.1	-3.2
Slovākija	35.4	41.0	44.8	46.8	-8.0	-7.9	-5.1	-4.6
Slovēnija	35.2	38.0	42.8	46.0	-6.0	-5.6	-5.8	-5.0
Lietuva	29.5	38.2	40.7	43.6	-9.5	-7.1	-5.5	-4.8
Čehija	35.3	38.5	41.3	42.9	-5.9	-4.7	-4.4	-4.1
Rumānija	23.6	30.8	33.7	34.8	-8.5	-6.4	-4.7	-3.6
Zviedrija	42.8	39.8	36.5	33.4	-0.7	0.0	0.9	2.0
Bulgārija	14.6	16.2	18.0	18.6	-4.7	-3.2	-2.7	-1.6
Igaunija	7.2	6.6	6.1	6.9	-1.7	0.1	-0.6	-2.4

* - iezīmēts = neatbilstība Māstrihtas kritērijiem; datu avots: Eiropas Komisija (prognozes atbilstoši nemainīgas politikas scenārijam)

Lietuva un Igaunija jau samazinājušas savas septembra IKP prognozes no ~3.5% uz 2.5% un 1.9%. Ko darīs Latvija?

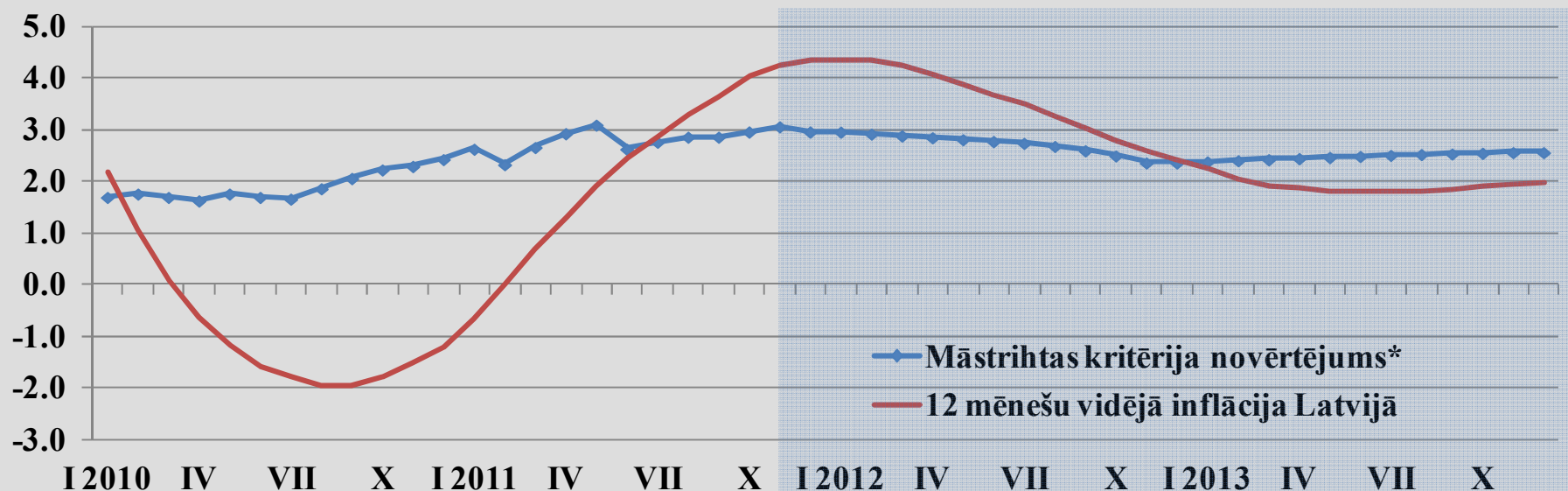
IKP pieauguma prognoze, %

* - Igaunijas Bankas decembra prognozes ** - Lietuvas Finanšu ministrijas novembra prognoze *** - 2011.g. LB operatīvais novērtējums, 2012.g. LB rudens prognoze

Šī brīža inflācijas prognoze ļauj cerēt uz Māstrihtas kritērija izpildi 2013. gada pavasarī, kad notiktu mērījums eiro ieviešanai 2014. gadā

Inflācijas un Māstrihtas kritērija prognoze, %

Valstis ar mazāko inflāciju ES

	2011		2012		2013 III	
Māstrihtas kritērija novērtējums	3.0		2.4		2.4	
1. vieta	IE	1.1	IE	0.7	GR	0.8
2. vieta	SE	1.5	GR	0.8	IE	0.8
3. vieta	CZ	1.8	ES	1.1	ES	1.2

* - LB aprēķini

Budžets sabalansējams neatkarīgi no eiro plāniem

Zemāka izaugsme šogad var likt veikt papildus konsolidāciju, lai sasniegtu budžeta mērķi

Budžeta bilance (% no iekšzemes kopprodukta)

